FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

NO. 7 CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, JANUARY 11, 1967 ŠTEV. LXV — VOL. LXV

France Gorse 3-27-7
665 Woodward
Brooklyn, N.Y. 11227

Johnson predložil povišanje davkov za 6% in povišanje pokojnin Social Security za 20%

Predsednik Združenih držav L. B. Johnson je sinoči v Kongresu podal poročilo o stanju Unije, v katerem je napovedal nadaljevanje dela za "veliko družbo" in vztrajanje v vojnem naporu v Vietnamu, dokler tam ne bo dosežen cilj. Za kritje povečanih stroškov je predložil povišanje dohodninskega davka za posameznike in korporacije za 6%, pa predložil tudi zvišanje pokojnin v okviru Social Security za okroglo 20%.

WASHINGTON, D.C. — Sinoči ob 9.30 je prišel predsednik ZDA Lyndon B. Johnson v zborovalnico Predstavniškega doma na Kapitolu, kjer so bili zbrani člani obeh kongresnih zbornic, Zveznega vrhovnega sodišča in vlade, pa tudi tuji diplomatski predstavniki, da poda poročilo o stanju Unije, kot to določa ustava. Predsednik je govoril eno uro in 9 minut ter bil pri tem ponovno prekinjen s ploskanjem. Napovedal je nadaljevanje programov "velike družbe", ki so bili uzakonjeni v zadnjem Kongresu, napovedal nov civilni zakon, napore za končanje hladne vojne in izboljšanje odnosov v mednarodnem življenju, nadaljevanje dela za omejitev oboroževanja, pa tudi vztrajanje v Vietnamu, dokler ne bo tam napad zavrnjen, četudi bo to stalo deželo novih žrtev v ljudeh in materialu in ji prineslo nove preskušnje. Predsednik je napovedal povišanje davkov za 6% za kritje rastočih stroškov in za zmanjšanje primanjkljaja v zveznem proračunu na obseg, ki ga določa previdnost. Prav tako je napovedal povišanje pokojnin in drugih prejemkov v okviru Social Security.

Predsednik je dejal, da je zvišanje osebnega in korporacijskega dohodninskega davka nujno, da "omejimo primanjkljaj v proračunu do meje, kot jo zahteva previdnost in da damo našim borcem pomoč, ki jo potrebujejo v tej uri preskušnje". Povišanje davka naj bi stopilo v veljavo s 1. julijem letos in naj bi v prvem letu prineslo zvezni blagajni okoli 4.5 bilijona dolarjev, nato pa okoli 5.7 bilijonov. Povišanje naj bi bilo v veljavi dve leti, oziroma tako dolgo, dokler bodo obstojale sedanje posebne potrebe zaradi vojne v Vietnamu. Johnson je napovedal, da bodo izdatki v tekočem proračunskem letu znašali 126.7 bilijonov, dohodki pa le 117 bilijonov. Primanjkljaj bo torej znašal 9.7 bilijonov. Za prihodnje leto predvideva predsednik 135 bilijonov izdatkov in 126.9 bilijonov dohodkov, če bo seveda Kongres sprejel njegov predlog za povišanje davkov.

Zvezna vlada se je po predsednikovih besedah trudila, da bi omejila naraščanje cen v zvezi z raztočimi potrebami vojne, vendar v tem pogledu ni uspela, kot je upala. Opravila je v tem pogledu, se je pohvalil Johnson, precej boljše delo kot njeni predniki v drugi svetovni in v korejski vojni. Obžaloval je visoke obresti za posojila, ki so krive zastoja v gradnji stanovanj in domov, ter napovedal v tem pogledu izboljšanje.

Predsednik je omenil potrebo razširitve Medicare na 1.3 milijona nad 65 let starih, ki so za delo nesposobni, napovedal povišanje pokojnin in drugih prejemkov v okviru Social Security za 20 odstotkov. Tudi to povišanje naj bi stopilo v veljavo s 1. julijem 1967. Dejal je, da naj bi nihče, ki je plačeval Social Security 25 let, ne imel manj pokojnine kot $100 na mesec.

Kongres predsednikovega poročila ni sprejel s kakim posebnim navdušenjem. Kot običajno so demokratje predsednikove predloge hvalili, republikanci pa precej hudo grajali. Republikanski vodnik v Predstavniškem domu kong. Ford je posebej izrazil nezadovoljstvo nad tem, da predsednik ni napovedal zmanjšanje nevojaških izdatkov, ko mora dežele posvetiti glavni napor vojni, in dvom v nujnost poviišanje davkov.

Msgr. Huessler obiskal vietnamski Rdeči križ

Zastopnik zahodnemške dobrodelne organizacije Caritas se razgovarja v Hanoiu.

HANOI, S. Viet. — V Nemčiji imajo narodno katoliško dobrodelno organizacijo znano pod imenom Caritas, ki deluje po vsem svetu. Je torej podobna ameriški NCWC. Med drugim podpira tudi kar tri Rdeče križe v Vietnamu: severnovietnamski, južnovietnamski, povrhu pa še Rdeči križ vietnamske Osvobodilne fronte. Vodi jo generalni tajnik Msgr. Huessler, ki je dobil dovoljenje, da gre v Hanoi in ugotovi, kaj vse manjka severnovietnamskemu Rdečemu križu. Ob tej priliki je stopil v stik tudi z voditelji severnovietnamskih katolikov. Tam je zvedel zanimive stvari.

V Severnem Vietnamu je sedaj še zmeraj okoli 700,000 domačih katoličanov. Prvotno so jih cenii na milijon. Zanje je bilo ustanovljenih že pod francoskim režimom 10 škofij. Leta 1954 je pa šest škofov odšlo z velikim številom duhovnikov in vsemi semeniščniki v Južni Vietnam. Vatikan je sedaj na izpraznjena mesta postavil šest novih škofov. Stiki med škofi in Vatikanom so samo pismeni, vendar pa komunistični režim poštne zveze ne moti.

V Severnem Vietnamu je ostalo 300-400 duhovnikov. Jih je premalo, zato niso vse župnije zasedene. V Severnem Vietnamu je bilo svoj čas tudi 10 semenišč. L. 1954 so se izpraznila, danes je pa v njih zopet okoli sto gojencev. Poučevanje verouka je dovoljeno v cerkvah. V Hanoiu je 12 cerkev z duhovniki za okroglo 20,000 vernikov. Tudi samostansko življenje še vegetira. Režim se v cerkvene posle ne meša. Ameriška bombardiranja so porušila nekaj cerkev, ki so jih pa verniki ob podpori režima obnovili. Pri bombardiranjih sta izgubila življenje tudi dva duhovnika. Bolna točka za katolike je seveda spomin na odhod milijona katolikov v Južni Vietnam. Spomin na ta dogodek je še zmeraj živ, toda potopljen v molk.

Msgr. Huessler je prvi tuji katoliški duhovnnik, ki je dobil vizo za Hanoi. Vietnamski Rdeči križ mu je šel zelo na roko.

Srčne bolezni ostale še zmeraj najnevarnejši sovražnik

CLEVELAND, O. — Iz poročila tukajšnjega društva za srčne bolezni je razvidno, da je lani umrlo v okraju Cuyahoga 17,062 ljudi, med njimi jih je bilo 8,810, ki so umrli za boleznimi na srcu, torej 51.6%. V vsej deželi je pa umrlo za te vrste boleznimi kar 54%.

Čeprav so ti odstotki visoki, pa vendar pomenijo napredek. Pred leti je namreč začelo padati število smrtnih slučajev, ki so jih povzročile srčne bolezni, in pada še kar naprej posebno pri umrlih starih pod 65 let.

Vremenski prerok pravi:

Večinoma oblačno z naletavanjem snega. Najvišja temperatura 26.

Novi grobovi

Louis Bradac

Po dolgi bolezni je v ponedeljek preminul v Lakeside bolnici 54 let stari Louis Bradac s 10414 Reno Avenue, samec, brat Mary Curk, Josie Adler, Anne Sowinski, Alice Opaskar in Josepha. Pogreb bo iz L. Ferfolia pogreb. zavoda v petek dopoldne ob 9.30, v cerkev sv. Lovrenca ob desetih, nato na Kalvarijo.

George A. Kasunic

V Lake County Memorial West Hospital je umrl 70 let stari George A. Kasunic s 31608 Daniel Drive Willowick, Ohio, preje s 14715 Darwin Avenue, doma na Hrvaškem, od koder je prišel v Ameriko l. 1910, vdovec po l. 1963 umrli ženi Mary, oče Mildred Kalich, George-a, Carla, Johanne Sikich, Daniela, Roberta, Barbare, Geralda in Marianne, 14-krat stari oče, brat Antona. Pokojnik je bil član HBZ št. 235. Zaposlen je bil pri N.Y. Central železnici 43 let, dokler ni l. 1964 stopil v pokoj. Pogreb bo iz Želetovega pogreb. zavoda na E. 152 St. v četrtek ob devetih, v cerkev sv. Marije Magdalene na Vine St. ob desetih, na All Souls pokopališče.

Moskva se pripravlja na praznovanje 50-letnice

MOSKVA, ZSSR. — V Kremlju so se že začeli pripravljati na slovesno praznovanje 50-letnice oktobrske revolucije, ki jo že sedaj proglašajo kot največji dogodek v zgodovini. Morda to ni čisto res, držalo pa bo, da je to do sedaj največji dogodek tega stoletja.

Glavni odbor KPSU je že objavil 7,500 besedi dolgo deklaracijo, ki povdarja pomen tega jubileja in svetuje, kako naj se tovariši duhovno pripravijo nanj. Glavna misel proslave naj bo dejstvo, da je bil v Moskvi rojen komunistični svet in da zato pripada Moskvi vodilna vloga za železno zaveso. Vse to je očitno naperjeno proti kitajskim komunistom, ki bodo seveda gledali, da "razgalijo moskovsko hinavščino in cirkus, ki ga Kremlj uganja z marskizmom in leninizmom.

Praznovanje 50-letnice bo tako postalo letos stalen povod za prepire med Moskvo in Peipingom prav tja do oktobra. Vendar pa je, da bo prepir le malo zanimal mednarodno javnost, ker je teh stvari že do grla sita.

Johnsonova osebnost kriva volivnega poraza

WASHINGTON, D.C. — Neki demokratski guverner je dejal, da vietnamska vojna ni bila glavni vzrok demokratskega poraza pri novembrskih volitvah, ampak veliko bolj osebnost predsednika L.B. Johnsona. Njemu manjka ponižnosti, ki jo javnost rada vidi v svojem predsedniku, pa tudi v drugih javnih vodnikih.

O razgovoru o tem je Johnson dejal baje guvernerju: Mi je prav žal, toda jaz sem bil tako ustvarjen!

Nekateri vidni demokrati vendar preudarjajo, da se bo moral Johnson vsaj v javnosti predrugačiti, če bo hotel dobiti v njej zopet potrebno oporo. Proučujejo, kaka "podoba" bi bila za javnost najboljša. Napovedujejo, da bo predsednik Johnson dal novo podobo tudi svoji vladi, da se na vse strani pripravi za volitve jeseni 1968.

Diplomatski sestanek med Ameriko in Rusijo odložen za 14 dni

VARŠAVA, Polj. — Že precej let se v Varšavi sestajata vsakih par mesecev naš in kitajski poslanik, o vsebini pogovorov ne izve svet ničesar. Prihodnji sestanek bi moral biti 11. januarja, pa je bil na kitajski predlog preložen za 14 dni. Vršil se bo torej 25. januarja. Ali se ga bo pa udeležil sedanji kitajski poslanik v Varšavi, ne vedo.

Kitajska kulturna revolucija je namreč zajela tudi rdečo kitajsko diplomacijo. Zadnje je bilo namreč veliko število kitajskih poslanikov poklicano domov na "poročanje", ali pa so šli "na počitnice". Po tej poti je svoje dni Stalin zvabil svoje diplomate nazaj v Moskvo, sedaj ga posnema Mao.

Samo 5 odstotkov!

Administrator ameriške pomoči W. S. Gaud pravi, da se je "izgubilo" v zadnjih mesecih povprečon le od 5% do 6% pomoči Južnemu Vietnamu.

WASHINGTON, D.C. — Medtem ko so privatna poročila "poučenih" oseb v Saigonu trdila, da "se izgubi" do 40% pomoči Združenih držav Južnemu Vietnamu med potjo in v Vietnamu samem, povprečno pa so sodili, da "se izgubi", to je pokrade ali pa preusmeri na napačne naslove vsaj 20% ameriške pomoči Južnemu Vietnamu, je sedaj upravnik ameriške pomoči William S. Gaud predsedniku L.B. Johnsonu sporočil, da je bilo v zadnjih mesecih izgubljene, oziroma pokradene le od 5 do 6% te pomoči.

Časnikarjem je Gaud izjavil, da veljajo ti podatki za zadnja dva meseca, pa jim zatrjeval, da so odstotki, ki so bili v javnosti navajani za celo leto 1966, veliko previsoki. Po njegovem naj bi bilo izgubljene kvečjemu za okoli 27 milijonov dolarjev te pomoči od skupne njene vrednosti 455 milijonov dolarjev. Pomoč je v zadnjih mesecih, kot je povedal Gaud, rastla, kraje in poneverbe pa so se manjšale. V prvih mesecih lanskega leta je pritekala gospodarska pomoč Južnemu Vietnamu iz Združenih držav v obsegu okoli 30 milijonov na mesec, v novembru in decembru pa je dosegla že po okoli 50 milijonov.

Gaudovo poročilo pravi, da so bile podobne izgube tudi na drugih vojnih področjih v podobno težkih okoliščinah, da pa kljub temu niso "sprejemljive" in bo storjeno vse, da se jih zmanjša. Poročilo je namenjeno posredno Kongresu, ki je začel včeraj svoje zasedanje. Lansko jesen so namreč poročila o velikih krajah in poneverbah te pomoči razburila tako Kongres kot javnost.

Republikanska zmaga je tudi vir nevarnosti in težav

CLEVELAND, O. — Tako vsaj misli ohajski republikanec Bliss, avtor jesenske republikanske zmage. Je že parkrat govoril na sestankih vidnih in odločilnih republikancev in jih opozarjal na sledeče nevarnosti, odnosno priložnosti za napake.

Mnogi republikanci mislijo, da je sedaj prišel čas, da tolčejo z velikim loparjem po predsedniku Johnsonu, ker je v precejšnji meri zapravil vsaj začasno simpatije naše dežele. Bliss misli drugače. Svetuje svojim somišljenikom, naj znašanje nad Johnsonom kar lepo prepustijo demokratom samim, saj mnogo demokratov naravnost uživa, kadar je treba kritizirati predsednika. S tem ni rečeno, da je treba Johnsona braniti, tudi to delo naj opravi kar demokratska stranka sama. Ni pa pametno, da bi republikanci pomagali demokratom v gonji proti Beli hiši. Nič se še ne ve, kako se bo vreme spreminjalo do novembra 1968, treba je torej potrpežljivo čakati in ne razsajati po nepotrebnem.

Ravno tako ni sedaj čas, da bi republikanci obračunavali med seboj. So se s tem poslom dosti dolgo pečali zadnji dve leti, toda v svojo škodo. Ako ne bi imeli demokratje tako zavožene politike, bi jeseni republikanski kandidatje nikoli ne bili zmagali. Tega se mora zavedati vsak republikanec, ki čuti kaj odgovornosti, je rekel Bliss.

Bliss je tudi svaril pred govorico, da so sedaj republikanci gospodarji v Kongresu. Ta govorica vali na republikance odgovornost za delo v sedanjem 90. Kongresu, te odgovornosti pa stranka ne more prevzeti, ker je preslaba zanjo, o čemur očitno pričajo številke o senatu in predstavniškem domu.

V senatu je še zmeraj 63 demokratov proti 37 republikancem. Johnson ima torej tam še zmeraj zadostno večino, ki je nobena koalicija republikancev z nezadovoljnimi demokrati ne more za stalno zlomiti.

Še kočljivejši je položaj za republikance v predstavniškem domu, akoravno so tam zastopani z 187 mandati. To bi pomenilo, da skupaj s konservativnimi južnimi demokrati lahko preprečijo vsako zakonodajo, ki ne prija republikanski stranki. To so pa goljufive številke, zato so pa tudi zaključki in upi goljufivi.

Če razdelimo namreč kongresnike na napredne in konservativne, kot je to storil znani list Congressional Quarterly, dobimo druge številke in drugo podobo. V sedanjem Kongresu je sicer res 206 konservativcev, zato je pa 167 liberalnih kongresnikov, dočim pripada 62 mandatov politikom, ki poznajo v politiki srednjo pot. Tako imenovana konservativna večina torej sploh ne obstoja, ker so njeni nasprotniki v predstavniškem domu za celih 23 glasov močnejši. Konservativna skupina kongresnikov ne more torej nikoli vedeti, ali bo zmagala, ker je navezana na nevtralce, kot so nanje navezani tudi liberalni kongresniki.

Konservativnim republikanskim kongresnikom ne kaže torej, da bi bili pijani od zmage, kot tudi liberalnim republikanskim kongresnikom ni treba obupavati. Lahko zmagajo s svojimi idejami, ako bodo zanje pridobili zaveznike med nevtralnimi republikanci in naprednimi demokrati.

Te številke imajo seveda svoj pomen tudi za predsednika Johnsona. Lani je imel v predstavniškem domu kolikor toliko zanesljivo večino 247 kongresnikov, letos je ta večina padla na manjšino 202 kongresnika. Seveda mu ni treba obupavati, med 62 nevtralnimi kongresniki bo zmeraj lahko dobil toliko glasov, kolikor mu jih bo treba za večino, seveda se bo pa moral potruditi zanje. Sami od sebe mu ne bodo padali v naročje.

Kako je pa z republikansko slogo, bomo videli prav kmalu, ko bo Kongres obravnaval slučaj kongresnika Powella in senatorja Dodda. Oba slučaja bosta pokazala, koliko je med republikanskimi člani Kongresa volje za politične boje.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Predstavniški dom je včeraj odložil zaprisego kong. A.C. Powella, dokler posebni odbor ne preišče, ali spada tja ali ne. Powell bo ves ta čas, poročilo mora biti gotovo v 5 tednih, prejemal redno plačo in imel na razpolago urad z osobjem. Predlog kong. Udalla v imenu demokratskega vodstva Doma, naj bi se Powella sprejelo, pa nato vodilo preiskavo, je bil zavrnjen s 305:126 glasovom. Zavrnjeni Powell, ki se svojim črnim rojakom predstavlja kot žrtev belega sovraštva do črne rase, je svoje kongresne tovariše označil za "največjo tolpo političnih hinavcev v zgodovini sveta".

AUSTIN, Tex. — Guv. J. Connally je v posebni izjavi označil Manchesterjevo delo "Smrt predsednika" za enostransko in napovedal objavo dejstev, kot so znana njemu. Zavrnil je trditev, da bi šel pokojni predsednik J. F. Kennedy v Teksas mirit sprte demokrate, po njegovem je bil vzrok te poti "padajoča priljubljenost" pokojnega predsednika.

HONG KONG. — Predsednik kitajske vlade Ču-En-laj je pozval rdečo gardo v imenu Mao-Tsetunga, naj bo v svojem boju proti nasprotnikom umirjenejša.

Iz Clevelanda in okolice

Poroka—

V soboto ob desetih dopoldne se bosta v cerkvi sv. Vida poročila gdč. Mimi Žakelj, hčerka g. Jakoba in ge. Marije Žakelj s 1143 E. 63 St., in g. Vinko Štefančič, sin pok. Janeza in ge. Marije Štefančič, z 21046 Goller Avenue. Čestitamo in želimo vso srečo!

Seja—

Društvo sv. Cecilije št. 37 ADZ ima nocoj ob 7.30 sejo v šoli sv. Vida. Na seji bo podano finančno poročilo za l. 1966.

V bolnici—

G. Joseph Menart (Baker), ki je živel preje na E. 61 St., je bil v Lakeside bolnici operiran. Obiski in pozdravi so dobrodošli!

Pozdrav iz Vietnama—

Rojak Rudy Marolt, sin Mrs. Marolt, 308 Rush Road, in vnuk g. Franka in ge Mary Vidmar, ki imata znano grocerijo na 1038 E. 74 St., pošilja prijateljem pozdrave iz Vietnama, kamor je odšel pred 4 meseci.

Gasilce iščejo—

Mesto Cleveland išče kandidate za poklicne gasilce. V poštev prihajajo moški stari od 21. do 28. let, ki so končali višjo šolo. Začetna plača $6,078. Za podrobnosti povprašajte: Civil Service Commission, Room 335, City Hall. Prijaviti se je treba najkasneje do 25. januarja.

Nesreča na ledu—

Ga. Julija Grabelsek-Debeve v Madison, Ohio, je padla na ledu in si zlomila roko. Zdravi se doma.

Novi odbori—

Klub slov. upokojencev v Newburgu ima za leto 1967 sledeči odbor: predsed. Fred Krečič, podpredsed. Anton Perušek, taj. in blag. Antonia Stokar, 6611 Chestnut, Cleveland, O. 44131, tel. 524-7724, zapis. Jennie Pugely, nadzor. Mary Herak, Jennie Zupancic, Mary Filipovic. Seje so vsako 4. sredo v mesecu januarju, aprilu, juliju in oktobru v SND na Maple Hts., februarja, maja, avgusta in novembra v SND na E. 80 St., marca, junija, septembra in decembra pa v SDD na Prince Avenue.

"Veseli Slovenci" na TV—

Orkester "Veseli Slovenci" bo nastopil 5. februarja na Polka Variety programu na TV kanal 5 ob enih popoldne. Rojaki in rojakinje, ki bi se radi tega nastopa udeležili kot gostje, naj kličejo g. Dušana Maršiča na 361-9373, da jim preskrbi vstopnice.

Živinorejski predel

OMAHA, Neb. — Dve tretjini vse živine v Združenih državah zrede zahodno od Mississippija.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
6117 St. Clair Ave. — HEnderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103
National and International Circulation
Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July
Manager and Editor: Mary Debevec
NAROČNINA:
Za Združene države:
$16.00 na leto; $8.00 za pol leta; $5.00 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
$18.00 na leto; $9.00 za pol leta; $5.50 za 3 mesece
Petkova izdaja $5.00 na leto
SUBSCRIPTION RATES:
United States:
$16.00 per year; $8.00 for 6 months; $5.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$18.00 per year; $9.00 for 6 months; $5.50 for 3 months
Friday edition $5.00 for one year
Second Class postage paid at Cleveland, Ohio
83 No. 7 Weds., January 11, 1967

Bombardiranje Severnega Vietnama

Voditelj vietnamskih komunistov Ho Či Minh je dosedaj pustil v deželo samo "zanesljive tujce", na primer rdeče časnikarje, levičarske politike, sopotnike iz Francije, Kanade in nekaterih afriških držav. Izjeme so bili nevtralni tujci, ki so dobili vize, čeprav ni bilo na prvi pogled jasno, zakaj jih je doletela taka čast.

Sedaj je pa Ho Či Minh spremenil svojo taktiko, začel je dajati vize tudi tujcem, ki se ne odlikujejo s simpatijami do vietnamskih komunistov. To je gotovo pogumen korak. Pomisliti moramo namreč, kako gledajo na vse to kitajski komunisti, ki ravno sedaj napenjajo vse sile, da bi iztrebili iz Kitajske vsako sled za tujim vplivom. Ho Či Minh se jim s svojo taktiko gotovo ne bo prikupil.

Značilno za novo Ho-Či-Minhovo taktiko je dejstvo, da so postali deležni njene dobrote tudi ameriški državljani, med njimi dva časnikarja. Pravijo, da bo še nekaj Amerikancev dobilo vize. Ho Či Minh ima pri tem dosti izbire, saj je državno tajništvo izdalo do sedaj že nad 50 potnih listov za Severni Vietnam in jih bo še dalo.

Da bodo mogli potovati v Severni Vietnam ravno ameriški časnikarji, ni težko razlagati. Vietnamski komunisti so prepričani, da bo ameriška odpornost enkrat zlomljena, ne vedo pa, kdaj. Radi bi zlom pospešili z originalnimi ameriškimi poročili, kako hudo je vietnamsko civilno prebivalstvo prizadeto po bombardiranjih. Ho Či Minh zato pričakuje od ameriških poročevalcev, da bodo predvsem zagledali in opazovali vse trpljenje, ki ga sipljejo ameriške bombe na vietnamske civiliste. Temu primerno usmerja tudi bivanje in potovanje tujih časnikarjev — seveda tudi ameriških — po Severnem Vietnamu. Že prva poročila časnikarja N.Y. Timesa H. Salisburyja povedo, kaj je Salisbury smel videti in kaj so mu uradni vietnamski krogi pripovedovali. Česar ni videl, o tem ni mogel pisati, to pa dobro vedo vietnamski komunisti.

Salisbury je dalje imel možnost, da je nabiral podatke o bombardiranjih samo iz uradnih virov. Škoda je, da v svojih poročilih teh virov ni podrobneje omenjal. Zato njegova poročila napravijo vtis, kot da je sam dognal stvari, ki jih je zvedel od komunistov.

Ali Salisburyjeva poročila povedo kaj novega? Kdor je zadnjo svetovno vojno preživel v Nemčji ali Italiji, je zvedel bore malo takega, kar že ni skusil na lastni koži v Evropi med 1941 in 1945. Tudi takrat je civilno prebivalstvo grozno trpelo. Brez potrebe je na primer na Veliki petek 1945 v Trevizu zgubilo pri bombardiranju 5,000 domačinov svoje življenje. Podobna nesreča se je zgodila v Latisani ob Tilmentu, v letoviščih kot Frascatti južno od Rima, da ne govorimo o raznih nemških mestih. Kot sedaj, tudi takrat noben bombnik ni namenoma metal bomb na kraje, kjer je živelo le civilno prebivalstvo. V tem se torej bombardiranje Severnega Vietnama nič ne razlikuje od tistega v zadnji svetovni vojni. Kot sedaj, se je tudi takrat svobodni svet razburjal nad te vrste bombardiranjem, kot se je začetkom druge svetovne vojne razburjal nad nemškim bombardiranjem angleških mest. Komunisti so se seveda razburjali nad takim bombardiranjem le do — junija 1941, potem pa ne več. So tudi tu pokazali svojo odlično moralo.

S temi pripombami nočemo zagovarjati take vrste bombardiranj. Le redki so slučaji, kjer se taka bombardiranja dajo upravičiti. Zato bi bilo treba bombardiranje Severnega Vietnama počasi omejevati na najnujnejše potrebe. Katere so pa najnujnejše potrebe?

Mislimo, da jih je v Severnem Vietnamu veliko manj kot v kulturno in gospodarsko razvitih deželah. Tam bombardiranja železnic, cest, mostov, viaduktov, jezov, prometnih križišč res lahko ohromijo vojno proizvodnjo in vojni promet. Tega pa v Vietnamu ni. Tam je gospodarstvo s prometom vred še zelo primitivno. Vsako škodo, ki jo napravijo bombe, lahko javna uprava v kratkem času vsaj za silo popravi. Če proizvodnja ne more teči v tovarniških dvoranah, pa lahko v kolibah. Če so porušena vsa prometna sredstva, pa prevzamejo na svoja pleča promet kuliji, ki jim niso potrebne ne ceste ne mostovi ne viadukti.

To so misli, ki pridejo človeku v glavo, ko bere Salisburyjeva poročila iz Severnega Vietnama. Zaključek je pa preprost:

Treba je najpreje dognati, kje bombardiranja res motijo posredno ali neposredno zalaganje rednih in gverilskih front z moštvom, municijo, orožjem in hrano. Kjer bombardiranja tega cilja ne dosežejo, so nepotrebna.

Taka presoja je prav posebno potrebna tam, kjer se objekti in cilji bombardiranja nahajajo sredi civilnega prebivalstva.

Nismo pa s tem povedali ničesar novega. Vse te smernice za bombardiranje so bile priporočane že med drugo svetovno vojno.

Opozarjajo pa Salisburyjeva poročila tudi na svetlo točko. Poudarjajo, da javna uprava v Severnem Vietnamu zelo skrbi, da se civilno prebivalstvo pravočasno izmika nevarnostim bombardiranja. Vietnamska "civilna zaščita" pravzaprav nič ne zaostaja za evropsko v drugi svetovni vojni. Resda je primitivna, toda je učinkovita. Smrtnih žrtev in podobnih nesreč je torej tam manj, kot bi človek sodil po intenzivnosti bombardiranja.

Poročila potrjujejo še eno stvar: bombardiranja ne bodo zlomila volje Severnega Vietnama, da se bori v Južnem Vietnamu. Ali je to samo posledica komunistične propagande ali pa morda tudi vietnamskega sovraštva do vsega, kar je tuje, je težko reči, kar seveda na pomenu dejstva ničesar ne menja.

Debata o Salisburyjevih poročilih v naši javnosti je pokazala, da se največ ljudi razburja samo radi usode civilnega prebivalstva. To je ravno tisto, kar je hotel Ho Či Minh doseči, ko je začel dajati vize ameriškim državljanom. Seveda ni nikjer zapisano, da bo tako razpoloženje trajalo za večno. Verjetno se bo naše javno mnenje kmalu vrnilo na glavno vprašanje: Ali sadovi bombardiranja res bistveno lajšajo naše bojevanje v Južnem Vietnamu? Izbiti si pa moramo iz glave, da bi moglo kaj posebnega prispevati k hitremu koncu vojskovanja samega. To spada med misli po željah.

BESEDA IZ NARODA

Misijonski obisk p. Jožeta Kokalja v Clevelandu

CLEVELAND, O. — Preteklo sredo zvečer je prišel za kak teden dni na obisk v Cleveland p. Jože Kokalj, mladi slovenski jezuit, ki se je odločil, da pojde v afriški misijon v Zambijo. V župnišču sv. Vida so ga lepo domače sprejeli. Posebno je bil vesel njegovega obiska župnik msgr. Alojzij Baznik. Ljubeznivo mu je postregel z vsem, kar more nuditi njegov gostoljubni dom.

Preteklo nedeljo je imel pater Kokalj pri Sv. Vidu vrsto govorov in predavanj. G. župnik mu je dal priložnost, da je opravil sv. mašo ob 8. uri. Ta maša je bila preteklo nedeljo za vidovsko župnijo obhajilna nedelja za vse ude župnijske Bratovščine Najsv. Imena Jezusovega in ker je bila ta nedelja obenem praznik Sv. Družine — tudi za vse njihove družine. Tako je bil obisk pri tej sv. maši še posebno velik; kar na višini mašnih obiskov za Božič ali Veliko noč. Med to sv. mašo je imel g. pater govor o misijonskem apostolatu, ki ga je lepo povezal z apostolatam staršev v družini.

Takoj po tej sv. maši se je g. pater udeležil rednega nedeljskega sestanka vidovske župnijske organizacije Marijine legije. Tudi to priložnost je porabil, da je navdušil mlade fante in dekleta za misijonsko misel in delo. — Sv. mašo ob pol 11. uri dopoldne je opravil preteklo nedeljo Rev. Jul. Slapšak, med njo pa je imel spet govor p. Kokalj.

Nedeljsko popoldne je g. pater uporabil za to, da je za kako uro prisostvoval igri collinwoodskega slovenskega Dramatskega društva Lilija, ki je podalo to nedeljo popoldne v tamkajšnjem Slovenskem domu J. Vombergarjevo igro "Vrnitev". Vesel je bil lepega obiska; posebno je bil pozoren, ko je videl v dvorani toliko mladine. Tudi odrsko podajanje mu je bilo všeč. Po prvem dejanju pa se je g. pater poslovil od Collinwooda, ker je moral nujno nazaj k Sv. Vidu, da pripravi vse potrebno za večerno predavanje v vidovski šolski dvorani. O tem, kar je tukaj govoril, pa bo Ameriška Domovina še in še pisala, saj mora zlasti tudi slovenska Amerika — tu mislim zraven tudi Kanado in Latinsko Ameriko — postati nujno del "naše slovenske misijonske domovine", kar naj bi prej ali slej, če je božja volja, postal novi slovenski afriški jezuitski misijon v Zambiji. V to naj nam Bog pomaga! Vsi mi pa molimo za to in vsak naj to po svoji moči podpira danes že in vnaprej!

J. S.

— Nad 60% egiptovskih kmetov ima izpod enega akra zemlje, od katere mora živeti.

"Naša zvezda" vabi na igro in zabavo

EUCLID, O. — Dramatsko društvo "Naša zvezda" je podalo na odru Slovenskega društvenega doma na Recher Avenue že prenekatero igro. V zadnjih letih skuša to delo obnoviti, pa ima pri tem precej težav, ker primanjkuje igralcev in igralk, pa tudi režiserja je težko dobiti.

Končno smo za sedaj spravili skupaj enodejanko "Mož-gospodinja". Igra je kratka, zato bo združena z večerjo in domačo zabavo. Po večerji bo ples. Vse to bo 22. januarja ob štirih popoldne!

Naši igralci se veliko trudijo, hodijo na vaje, se uče in pripravljajo, da bi cela prireditev čim boljše uspela, da bi bili z njo vsi zadovoljni. Ni vedno lahko. Treba je iti zvečer v mrazu na vaje, potem ko je človek ves dan delal za svoje preživljanje. Vaje so velikokrat prenaporne, vendar je treba iti k njim, če naj bo prireditev, kot je treba.

Če pomislimo na vse to, ne bomo preudarjali, ampak bomo v nedeljo, 22. januarja, pohiteli v SDD na Recher Avenue na prireditev "Naše zvezde". Vstopnice so na razpolago pri članih in igralcih društva.

Da bi mogla "Naša zvezda" svoje delo nadaljevati in povečati, poživiti v večji meri slovensko kulturno delovanje med nami, vabi v svojo sredo vse, ki imajo voljo in veselje do tega. Seje so vsak 2. četrtek v mesecu ob 7.30 zvečer v SDD na Recher Avenue. Po sejah so vedno domače zabave.

Na svidenje v nedeljo, 22. januarja, popoldne ob štirih v SDD!

Frances Modic

Župnik dr. Martin Starc šestdesetletnik

STOCKTON, Calif. — Devetinpetdesetkrat je naš narod zamenjal koledar, odkar je naš slovenski slavljenec zagledal luč sveta na dan 18. januarja 1907 v Metliki v Beli Krajini sedanji župnik gorske fare San Andreas, samo uro vožnje iz mesta Stockton v Kaliforniji.

Že v madeniški dobi je stopal po stezi, katera je vodila pred oltar. Leta 1918 so se mu sanje uresničile, vstopil je v gimnazijo škofovih zavodov v Št. Vidu nad Ljubljano.

Nadarjenost in pridnost pri študiju sta bili odliki mladega študenta in čas je v mrzlični naglici bežal mimo njega do leta 1930, ko je zapel svojo prvo sv. mašo v rojstnem kraju. Kot mladonastavljeni kaplan je sledil materi-cerkvi po reku: "...Ti si skala in na to skalo bom sezidal svojo cerkev..." Bil je trden, kot so resnične in trdne gornje besede. Prerokba ni ostala beseda, pač pa praktična dejanja, katera so se stopnjevala iz leta v leto v njegovem plemenitem poklicu.

Ni ostal pri prvi stopnji, pač pa se podal na nadaljni študij iz bogoslovne vede v Italijo, kjer si je na Praglijski univerzi pri Padovi pridobil doktorat iz teologije.

Čas je tekel svojo pot, politika je izbrala drugačno smer. Dr. Martin se ni odločil za povratek in po končanem študiju l. 1946 se je odločil za izselitev v Ameriko, kamor je prispel leta 1949 v mesto Oakland pri San Franciscu v Kaliforniji. Dobil je mesto kaplana pri cerkvi sv. Patricija.

Po treh letih je bil po službenih potrebah premeščen v mesto Stockton, kjer je v sedanji katedrali "Cathedral of the Annuntiation" vršil pisarniške posle poleg vseh duhovniških dolžnosti. Tu je ostal polnih deset let, kar je v resnici prava redkost.

Dr. Martin Starc je prvi slovenski župnik, kateri je bil imenovan od sedanjega prevzv. škofa stocktonskega na tak položaj. Poleg daru za glasbo igra več instrumentov in je vešč v govorici in pisanju neštetih tujih jezikov.

Kot spreten in podjeten župnik je s pomočjo svojih faranov sezidal res lepo in praktično župnišče, katero je z obširno dvorano postalo središče kulture katoličanov v San Andreasu.

Prijatelj narave je dobil res sebi primerno mesto, vsekakor pa so njegovi talenti prav gotovo dobrodošli njegovim gorskim faranom. Rad se ustavim v tej prijazni vasici, kadar me popelje pot tam mimo. Ko sem se poglobil v naravno življenje, katero spremlja sedanjega slavljenca, sem videl mnogo prijateljev, kateri ga spremljajo na njegovi vsakdanji službeni poti. Drevesa ob cesti, modrozeleni gozd v ozadju s šumečim potočkom in osamelimi skalami. Vse to so mu dnevni prijatelji, ki ga spremljajo na težki poti, pa naj si bo ob sončnih dneh, deževnih nalivih ali ob mehkih padajočih snežinkah, spremljajočih od mrzle burje. Lepo je to tovarištvo, naravno delo Boga, ki so priče njegovega plemenitega poklica ali bolje rečeno "gorskega gospoda".

Šestdeset let je ta mesec, kratkih in dolgih, pa vendar prijetnih. Ne samo sorodne družine gg. Starca in Vraničarja, ne samo Slovenci, znanci in prijatelji, tudi farani in duhovni sobratje kličemo: "Gorski gospod župnik dr. Martin: Še mnogo let v zdravju in zadovoljstvu, v sreči in zdravju, želimo iz srca!

Ko zaključujem ta članek, naj omenim, da je slavljenec bil tudi kaplan v Vinici v Beli Krajini, v Trebnjem na Dolenjskem, pri Sv. Petru v Ljubljani in kot profesor verouka na II. drž. gimnaziji na Poljanah v Ljubljani, v Lichtenturnovem zavodu, na Bežigrajski gimnaziji in v šoli na Viču.

Maks Simončič

Dr. L. Puš:

Za bodočnost Slovenije

VII.

V enem izmed prejšnjih odlomkov je bil omenjen čisto na kratko zgodovinski dogodek, ki je komaj dober mesec kasneje sledil osvoboditvi Slovencev izpod tisočletnega avstrijsko-nemškega jarma in ki ga moramo po pravici smatrati za enega najusodnejših v državno-političnem razpletu vprašanja slovenske samostojnosti. Bila je to deklaracija o zedinjenju Slovencev, Hrvatov in Srbov iz dotedanje Avstro-ogrske monarhije s kraljevino Srbijo v eno državo dne 1. decembra 1918. Storjen je bil s tem korak, ki je bil vseh 20 let medvojne kraljevske Jugoslavije začetek in vir nesrečnega notranjega nesporazuma o ureditvi skupne države, hudih ustavnih borb in usode nezadovoljnosti velike večine Hrvatov in Slovencev z razmerami v novi državi.

Stvar zasluži podrobnejši in natančnejši pregled akta o "zedinjenju", pa tudi odgovor na vprašanje: kdo med vidnejšimi slovenskimi politiki in voditelji političnih strank je v tolikšni meri odgovoren za akt 1. decembra 1918, da se mu po pravici more očitati zamujena prilika? Presojati pa je treba vse z nepristranskostjo, in mirno ocenjujoč zgodovinska dejstva, delati take logične zaključke, da jim bo težko oporekati.

Povedali smo tudi že, da so Slovenci, Hrvati in prečanski Srbi ustanovili, še preden je Avstrija razpadla, na podlagi medsebojnega sporazuma svojih političnih voditeljev skupno vrhovno oblast, nekako vlado, za vse njihovo ozemlje. Imenovali so jo Narodno Vijeće in za sedež izbrali hkrati mesto Zagreb, za predsednika po slovenskega vodilnega politika dr. Antona Korošca, ki je bil hkrati predsednik jugoslovanskega parlamentarnega kluba v dunajskem parlamentu in je tamkaj več kot eno leto vodil odprt boj za samostojnost južnih Slovanov. Namen Narodnega Vijeća je očitno bil, prevzeti vladno oblast na vsem ozemlju južnih Slovanov znotraj meja Avstro-ogrske in doseči priznanje suverenosti vsaj od strani mednarodno priznane srbske države, kamor so bile obrnjene njihove oči. Datum ustanovitve (12. oktobra 1918) pove, da otrok ni bil rojen šele po smrti mačehe, ampak dovolj zgodaj, da bi bila avstrijska in ogrska civilna ali vojaška oblast mogla voditelje postaviti pred puške, če bi ne bili previdni dovolj.

Kakor hitro se je nekaj kasneje stara monarhija zrušila in je bila oklicana neodvisnost južnoslovanskih narodov, je odšla posebna delegacija Narodnega Vijeća pod vodstvom dr. Korošca v Ženevo, kjer se je pogajala z vlado kraljevine Srbije pod vodstvom ministrskega predsednika Nikole Pašića in z njo sklenila takozvani "Ženevski pakt". Srbska vlada je s paktom priznala Narodnemu Vijeću značaj in pravice legitimne vlade suverenega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov, živečih na ozemlju bivše monarhije — torej sebi enakega partnerja. Politični koncept dr. Korošca in njegovih sodelavcev v Narodnem Vijeću je bil, uvesti na osnovi Ženevskega pakta, kot prehodno fazo v ustanavljanju skupne državne tvorbe s Srbijo, neko obliko *dualizma*, v katerem bi Srbija obdržala svojo lastno vlado, a Narodno Vijeće bi po medsebojnem sporazumnem dogovoru obdržalo vladne prerogative na svojem ozemlju, dokler bi kvalificirana večina zastopnikov celokupnega južno-slovanskega ozemlja ne sprejela ustave (konstitucije) za skupno državo in vlado. Med tem bi v posameznih predelih regionalne vlade vodile posle in korak za korakom utirale pot in pripravljale ljudstvo za skupno državno tvorbo.

Reče se lahko, da je bil koncept take prehodne faze državniško moder in za tedanje stanje zelo, če ne najbolj, primeren. Srbi niso bili tega mnenja. Njihov koncept je bil takojšnja priključitev vsega prečanskega ozemlja in ljudstva h kraljevini Srbiji in njega vključitev v obstoječo srbsko državo z eno samo vlado. Smatrali so takrat in ves čas pozneje prečansko ozemlje za razširjeno Srbijo. Za uresničenje svojega koncepta so se poslužili ne-bratskih in nedemokratičnih metod, da se ne reče še kaj več! Korošec bi utegnil biti morda osumljen prevelike zaupljivosti do Srbov in premočne sigurnosti, da je Narodno Vijeće v tem oziru enotno. Kljub temu je bila njegova akcija pravilna, čeprav nesrečnih posledic ni mogel preprečiti, in bi jih verjetno tudi ne mogel, če bi bil manj zaupljiv do Srbov in manj siguren glede enotnosti v Narodnem Vijeću.

Kaj se je zgodilo? Pašičeva vlada je odstopila, nova srbska vlada Ženevskega pakta ni priznala in med tem, ko so se Korošču stavile na pot vse mogoče ovire, da bi se bi vrnil pravočasno domov, se je Protićeva vlada v njegovi odsotnosti dogovorila z nekaterimi voditelji Narodnega Vijeća, da je to pristalo na proklamacijo državnega zedinjenja novega ozemlja s Srbijo na dan 1. decembra 1918. Ta proklamacija, ki jo je srbska vlada prikrojila po svoje in jo je prebral in sprejel tedanji regent Aleksander, ni vsebovala nikakih pogojev ne zahtev Narodnega Vijeća, niti ni ničesar določala o bodoči ureditvi skupne države. Bila je kapitulacija prečanov pred srbsko vlado in prva goljufija, s katero je bil ogoljufan slovenski narod, skupno s Hrvati. Tako je zgodovinsko dejstvo, neprijetno, odvratno, pa ne da bi ga bilo zato treba skrivati, zlasti, kadar gre za vprašanje odgovornosti in politične uvidevnosti ter modrosti naših političnih voditeljev tistega časa. Niso bili proti prvemu decembru, pozneje slovesno praznovanemu kot največjemu državnemu prazniku, čeprav se niso strinjali z njegovo vsebino. So bili za skupno državo s kraljevino Srbijo, toda pod drugačnimi pogoji, ki so jih pa zanje prevarili. Uporabljam tu dve hudi besedi "prevarili" in "ogoljufali". Seveda jih je treba razumeti v njunem političnem smislu. Pa — radi prave in pravične ocene — moramo še nekaj upoštevati. Naglico, s katero je srbska vlada tiščala v zedinjenje po svoji zamisli in s katero je Narodno Vijeće brez dr. Korošca sprejelo zahteve srbske vlade, ni povzročil le slab namen Koroščevih nasprotnikov in centralističnih interesov, ampak nesreča, ki nam je grozila od zunaj. Ne pozabimo, da so za razpadlo avstrijsko armado marširale kolone italijanske vojske v slovensko in hrvatsko ozemlje. Italijanska "zmagoslavna" vojska je prodrla do Vrhnike v Sloveniji, do Šibenika in Splita v Dalmaciji, da ne omenjamo Sušaka, otokov in Zadra. Razmere na Hrvaškem in v Sloveniji so bile tako razrvane, da ni bilo niti misliti na kako obrambno vojaško operacijo. Pravno so bile to dežele premagane Avstro-Ogrske in je imela Italija kot članica Velike Antante vso pravico vojaške okupacije. Nihče ne bi bil več pregnal italijanske vojske iz Hrvatske in Slovenije, če bi se bila tam ustanovila. Protestirati proti njenemu vdiranju je bilo mogoče samo v imenu zavezniške države — kar je bila Srbija, ki je prenesla to lastnost na Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. V nagel sprejem predlogov srbske vlade so v Narodnem Vijeću silili zlasti dalmatinski zastopniki pod vodstvom dr. Grge Andjelinovića, ker so se bali, da bo Dalmacija postala italijanska, če se z zedinjenjem količkaj odlaša. Razume se, da je srbska vlada to stisko Narodnega Vijeća videla in jo izkoristila.

Mao dovoljuje študentom goljufanje!

MOSKVA, ZSSR. — Rusko časopisje obtožuje Mao Tsetunga, da se ne prikupuje samo kapitalistom, ampak da je tudi zato, da bodi študentom dovoljeno, da pri izpitih goljufajo. Delavsko glasilo "Trud" navaja celo besede, ki je Mao z njimi dovolil študentom tako, nobenega posnemanja vredno prakso. Če bo šlo tako naprej, bo Mao lahko proglasil na primer ameriškega kongresnika Powella za vzor kapitalističnega politika. In potem naj se človek še čudi, zakaj je političen poklic tako malo kreditiven med ljudmi.

Deklica z odprtimi očmi

PIERRE L'ERMITE

I. poglavje.

Hi!...
Hot!...
Hi!...
Hot!...

Ob živahnih zvokih ljubke pesmi, ki jo je prepevalo zalo dekle, vzpodboden od cingljanja svojih osnaženih zvončkov, ki so se svetili izpod sive grive kakor zlata jabolka, je zdaj stopical, zdaj dirjal po svetlem prahu krasnega junijskega jutra siv osliček in veselo nosil na vratu svoj črno zarisani križ.

Stopical, dirjal je ob veselem pokanju biča, vendar ga ni maral ošiniti noben udar.

Saj to je dobro vedel, nemarnež!

Po suhi poti so peketala "Pentaponova" namazana kopita kakor kastanjete; bil je pa "Pentapon" najbolj prekanjen osel na vsem otoku — kar ni mala reč — kajti mnogo jih je v Noirmoutieru: še enkrat toliko kot ljudi! In vsi osli so tam plemenite pasme, prevdarni... modrijani... vsi znajo brcati in biti pokorni: to zavisi pač od voznika, če je nevešč Parižan ali domačin z otoka.

Danes pa vozi zanosito in zalo dekle, močno modrih oči pod močno črnimi obrvmi, in že to nasprotje daje njeni nenavadni postavi dosti zagoneten značaj.

Tudi njeno ime je nenavadno. Kličejo jo Rolando You.

Zakaj neki "You" na tem otoku, kjer se ljudje ne imenujejo drugače kot Bourgaud, Gendron, Lavaud, Pele-Mele ali Damour?

Zakaj neki "Rolanda" na tem otoku, kjer se nobeno dekle ne kliče tako?

Da ni morda daljna naslednica strašnih Normanov, ki so v starih časih mnogokrat napadli Noirmoutier in so zoper nje sezidali menihi sv. Filipa mogočno trdnjavo, ki še dandanašnji stoji sredi otoka?

Ni dvoma, da se je kateri od njih tam nastanil ali da je ostal v jetništvu.

V tem slučaju bi spominjalo ime "You" na lahke barke, s katerimi so predrzni roparji pristajali nekdaj v luzerandskem zalivu.

Zakaj pa ne...?

Zato ne, ker ima tam doli sleherna stvar svoj vzrok... Rolanda in You imata pač tudi svoj razlog.

S tem pa še nismo pri kraju.

Zakaj pa je imela Rolanda poleg svojih črnih obrvi in modrih oči in svoje rjavkaste kože — plave lase? Plave kakor žitno polje spomladi, ko se odraža v bledozlatem lesku od temnega neba?

Zakaj...? Zakaj...?

Ali ni vse življenje obdano z vprašanjem: zakaj, z zagonetkami in skrivnostmi?

II. poglavje.

Tistega dne je sedela torej Rolanda na trdi klopi vrh modro barvanega vozička, kakršni so na otoku v rabi, ter priganjala na vso moč v smeri ribiškega pristana Herbaudiere.

Pentapon ni bil baš pri volji, da bi dirjal, toda radi čvrste odločitve dekletove, da se ne pusti voditi od njegovega razpoloženja, se je pač moral udati.

Jutro je bilo jasno in prozorno, kakor je pač pogostoma na tistem otoku, kjer ni tovarn ne dima, kjer se pojavijo avtomobili le za dva meseca v letu, v času počitnic.

Na desni in levi so se razprostirala žitna polja, razdeljena v zelo krivuljaste njive. Ta navada je spet noirmoutierska skrivnost.

Najbolj vidne so bile njive krompirja.

O, kakšno življenje na polju!

Povsodi so že izkopali "zgodnjega", ki tvori v še večji meri nego ribe bogastvo otoka, in ki ga otočani prodajajo tujcem, kar se da drago.

Tujci so zadovoljni; kajti ni krompirja v Franciji, ki bi se le malo mogel kosati s čudom, kakršno je pristen, okroglast in rumenkast noirmoutierski krompir, ki poganja v pesku, v toplem in hladnem objemu morske trave... krompir, ki diši po vijolici, po soli v solarnicah.

Sleherna hiša v Noirmoutieru ima posebno izbo, najlepšo, ki ji pravijo kamra za krompir, kjer pozimi pod slamo negujejo skrbno spravljene gomolje, da bi pognali čimprej, za "prve zgodnje".

Že v januarju jih posadijo...

Blagor tistemu, čigar pristni krompir najhitreje dozori, ker ga proda za najvišjo ceno. Kajti ladja, ki prispe v Nantes morda samo štiriindvajset ur pred drugo, se lahko ponaša z dvojnim izkupičkom.

Zdaj je čas prekopavanja; ves "zgodnji" je že prodan in odposlan. Kmetje in kmetice, težke rasti in odločnega značaja, že pripravljajo zemljo za drugo setev.

Oboroženi z lopatami, zasajenimi na dolge ročaje, prekopavajo, obračajo in preobračajo peščeno zemljo, ki ima barvo sliv in diši po morski travi... Obračajo urno in z ljubeznijo, v taktu, možje in žene, bratje in sestre, bratranci in sestrične...

In njih plemenite, nenavadno ritmične kretnje, se odražajo od neba, ki postaja čedalje bolj modro in jasno.

Z vseh strani dvigajo svoje velike glave osli, ta hip srečnejši od Pentapona, ker se svobodno pasejo, in se ozirajo s svojimi resnimi očmi za drugom doli na cesti... za drugom v polnem diru... Siromak!...

Hi!...
Hot!...
Hi!...
Hot!...

Tu, tam — mlini na veter.

Eni so častitljivi, s snežnobelim čelom, dolgimi koščenimi rokami in slepimi očmi, kakor da jih je naskočil Don Quichote s sulico v pesti.

Drugi pa se v polnem delu enakomerno obračajo, zatopljeni, pometajo po nebu pod velikim božanjem vetra.

Mlada Rolanda je omamljena od vsega tega... od svežega diha, ki ji orje lase, od modrega neba, od rodovitne zemlje, od oceana, ki ga je videti izza Vieila, Madelaine in Blanche kakor nepremično črto, mogočno, na kateri se spreminja svetloba od blede barve smaragda do temnega safirja... od galebov, ki veslajo s svojimi belimi perotmi skozi eter... od vsega ozračja, ki jo obdaja, čigar barve so zračne mehkobe.

Na desno in levo pozdravlja Rolanda, ob lahnem Pentaponovem diru, in je srečna v zavesti, da jo ljubijo vsi ti ljudje, ki jih pozna... ki jih je od nekdaj poznala...

"Dober dan, Josipina!... Kako pa danes?..."

"Dober dan, Ana-Marija!... Ali lepo kaže drugi krompir?"

"Dober dan, oče Crepier!... Ali ste bili sinoči na ribolovu?"

"Pa kam, pa kam, gospodična, na vse zgodaj?"

"V Herbaudiere po morske rake..."

"Modest jih je sinoči nalovil."

(Dalje prihodnjič)

Jože Grdina:

Iz Baragove rojstne sobe do njegovega groba

(Nadaljevanje)

Ko se nekaj časa razgovarjamo, pristopi že bolj prileten mož, ki se nam je predstavil kot Anton Grašič, ter nas vpraša: Ali ste Slovenci? Da, smo, smo odgovorili, iznenadeni, da v tem kraju srečamo Slovenca. Potem nam je pravil, da je dolgo let živel v Chicagu, zdaj pa živi tu pri svoji sestri, ki je bila z njim in jo je nam predstavil, nakar smo pričeli živahen razgovor. Dejal je, da je bil na obisku v Jugoslaviji. No, in kako je bilo tam, ga povprašam. Pa je povedal, da mu je bilo kar všeč. Z Jugoslavijo je danes nekako tako, kot je rekel Prešeren: Eden graja, drugi hvali, tretji pravi, fej te bodi. Potem smo vsi stopili k lepi kapelici in naš Jože je vse posnel na film, zraven pa še fotografiral. Nato smo se poslovili in se odpeljali proti Marquettu.

Med potjo smo spet bili pri Baragi. To pot so prišla na površje tudi njegova Zlata jabolka. Molitvenik, ki ga je Baraga l. 1840 napisal Slovencem. V uvodu med drugim pravi: "Nekoliko zlatih jabolk, ki so nam jih svetniki nabrali, vam v teh bukvah iz dalnje dežele pošljem, preljubi moji Kranjci!" Ali ga vidite Slovenca? še v temnih gozdovih Michigana, kjer je bil čez glavo obložen z delom med poganskimi Indijanci, misli na ljube Kranjce ter jim piše knjigo v slovenskem jeziku. Morda se bo kdo pri tem muzal in dejal: Br. Naj bi zapisal Slovencem, ne pa Kranjcem. Le počasi! Tedaj je beseda kranjski pomenila toliko kot slovenski. Tudi naši veliki možje njegove dobe so rabili to besedo. Naš prvi pesnik Valentin Vodnik je pel: "Krajnc, tvoja zemlja je zdrava." Tudi France Prešeren je dejal: Vremena Kranjcem bodo se zjasnila. Torej le Kranjci, ne pa Slovenci. Tako je bilo takrat.

V teh besedah Zlatih jabolk vidite, da je bil Baraga cel Slovenec. Ni pisal svojim Slovencem le povesti in basni, ampak pisal o Zlatih jabolkih, ki so jih, kakor sam piše, nabrali svetniki. In kako prisrčno lepo je pisana ta knjižica, iz katere veje pravi svetniški duh škofa Barage. Ni oznanjal božje besede samo Indijancem ter jim kazal srečno pot proti nebesom; tudi Slovencem je kazal s svojimi Zlatimi jabolki, Dušna pašo in še drugimi knjigami pot v nebeško domovino. Vse to priča, da je bil Baraga cel Slovenec, pa velik svetnik. Bil je apostol dveh svetov: Indijancev in Slovencev.

Ko smo Baragi l. 1935 postavljali spomenik v Jugoslovanskem kulturnem vrtu, za katerega smo se odločili po brezuspešnem delu, da ga postavimo Ivanu Cankarju, katerega soho je poslala v Cleveland stolna Ljubljana, smo, če smo hoteli uspeti z Jugoslovanskim kulturnim vrtom, izbrali, naj bo prvi v tem vrtu Irenej Friderik Baraga. Ko smo njega zbrali, je završalo: Kaj je pa Baraga storil za Slovence? On je delal le za Indijance. Pa je padalo po nas in Baragi. Pričel se je boj za in proti. Naj navedem samo en primer iz tedanjih bojev. Neki Janko Bambič, ki je bil psevdonim, je napisal v Enakopravnost dne 14. marca 1934 zasmehljiv članek, ko je predlagal, kdo naj pride v Jugoslovanski kulturni vrt in kako naj bodo razvrščeni, sledeče:

"Baraga naj bo poglavar cele skupine in naj stoji v sredi in v pozi blagoslavljajočega duhovna. Okrog njega pa naj bodo postavljeni v polkrogu ostali kipi, dvanajst, oziroma trinajst, mogoče celo štirinajst po številu. Za prvih dvanajst bi prišli v poštev po mojem, od sile skromnem mnenju seveda, sledeči kandidati, ki so se že bolj ali manj proslavili z delom za mili narod na polju, na katerem rastejo namesto zelja in korenja — peresa (dasi bi bilo največkrat bolje, da bi rastel tudi regrat): Jože Grdina, Tone Grdina, prof. A. Kobal, Lojze Pirc, Jaka Debevc, Marian Pfeifer, duhovna očeta Slaje in Trunk, urednika Jerič a iz Chicaga, enega izmed rjavih očetov iz Lemonta, Kuharjevo Marjanco in našo Rozo Župančič..."

Tako je bilo takrat, ko je bil na višku boj: Ali Baraga ali Cankar. Seveda jim nismo ostali dolžni in so jo dobili nazaj. Ampak upognili ali ugnali nas na niso. Bolj ko je po nas padalo, bolj smo delali. Izid bojev je bil: Zmagal je Baraga. Večkrat tekom boja, ko je padalo po nas, sem mislil: Ali res ne delamo prav ali res delamo kateremu izmed naših mož, zlasti Cankarju krivico? V državi Michigan na Baragovih potih sem zdaj prav videl, da nismo prav nobenemu delali kake krivice, povem: nobenemu izmed slovenskih mož, tudi Cankarju ne. Pač pa bi se temeljito osmešili, ako bi v Jugoslovanskem kulturnem vrtu v Clevelandu postavili spomenik najprej komu drugemu, kot Baragi: tedaj bi se pa mi pred svetom osmešili, pred domovino in Ameriko. Pokazali bi, da smo izgubili pojem prave veličine ali pa da smo premajhni za njeno pojmovanje. Ko sem čital in zdaj tudi gledal, kaj vse je Baraga napravil, povem v imenu vseh, ki so tedaj odločili in delali, da smo izbrali in delali za pravega moža. Res ni pisal tako kot Cankar, Finžgar, Jurčič in drugi; toda, kar je napisal, je bilo lepo, bilo je zlato: saj je pisal svetnik. Škoda, da ni domovina imela v voditeljih može takega duha, kot je bil Baraga. Če bi jih imela, bi bilo danes v domovini drugače. Baraga je to videl, izkusil, pa se odločil za Indijance. Saj domovina ga ni bila vredna. Pa tudi Slovenec je bil. Sam je v Ameriki zapisal, da do svojega devetega leta drugega jezika ni znal kot slovenskega. Potem se je naučil nemško, angleško, francosko, indijansko in še druge jezike. Nek Amerikanec, ki ga je slišal govoriti, je dejal, da se mu je zdelo kakor na binkoštni praznik, ko je prišel nad apostole sv. Duh in so napolnjeni s sv. Duhom govorili v raznih jezikih, da so jih vsi razumeli. Tako je govoril v raznih jezikih visoko izobraženi Baraga.

Da ga tudi svojega materinega jezika ni bilo sram, pričajo ne le besede: preljubi Kranjci, ampak knjige, katere je pisal tam med Indijanci tudi v slovenskem jeziku. On, tako učen, se ni sramoval slovenskega jezika tudi v Ameriki. Pa si predstavljajte današnje Slovence. Ko je zagledal v New Yorku kip boginje Svobode, je že pozabil govoriti slovensko. Včeraj je prišel v Ameriko in danes ga je sram govoriti slovensko. In taki ljudje propagirajo samostojno slovensko državo! Ko je bilo treba l. 1919 iti na Koroško, da rešijo zibelko slovenstva, niso marali. O tem, kako je bilo takrat, je potem dr. Lambert Ehrlich zapisal: "Koroški Nemci, ki so bili prve tedne po polomu Avstrije potrti in pobiti, so bili najbolj presenečeni od naše nerazumljive zaspanosti."

Resnično! Tako je bilo in sem sam kot jugoslovanski vojak gledal to slovensko nemarnost. Danes se pa držijo kot Andrejček, kateremu so kokoši kruh pozobale. Za samostojno Slovenijo, pravijo. Da, z obema rokama bi podprl to, če bi imeli ozemlje, katerega so Slovenci, vidno po svoji krivdi izgubili. Pa to je stvar prošlosti. Da bi imeli vsaj Trst, Gorico, Celovec, to se pravi Koroško, katero so zgubili po svoji lastni krivdi. Ne, so dejali mnogi, ko je bilo treba iti na Koroško. Kaj nas briga! Tako, in zdaj ustvarjajte državo s tistim dobrim pol zelnikom. Kričati je lahko, ampak delati je pa drugo. Toliko mimogrede, ker smo ravno pri Baragi.

(Dalje sledi)

Dopisujte! Sporočajte novice iz svojega kraja!

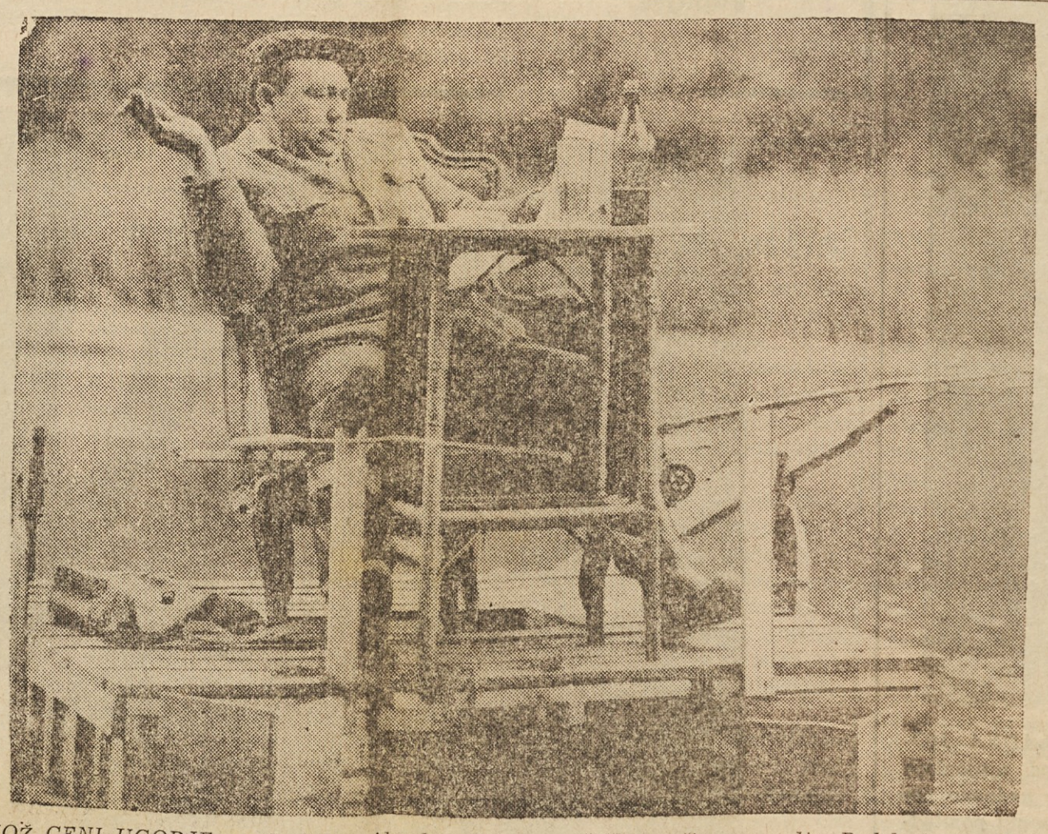

MOŽ CENI UGODJE. — Ladislav Ahnel iz Prage na Češkem uživa v ugodju. Rad lovi ribe, toda sredi vsega ugodja in obilja. Na sliki ga vidimo pri ribolovu na njegovem dobro opremljenem in oskrbljenem splavu.

Službo dobijo ob zelo "mrzlih" pogojih

WASHINGTON, D.C. — Naša vremenska služba je razpisala službe za 28 tehnikov in kvalificiranih delavcev, ki pa morajo poleg poklicne kvalifikacije še prenašati do 80 stopinj mraza pod ničlo in pa noč, ki traja par mesecev. Seveda je dan ravno tako dolg. So službena mesta na petih vremenskih postajah ob Severnem tečaju. Osnovne plače se gibljejo med $7,000 in $10,000, povrhu je treba dodati še izredne plače po $200 na mesec; od novembra do februarja pa znaša mesečni dodatek $300.

MALI OGLASI

Hiša naprodaj
Za 2 družini — 5-5 sob, dve garaži; v dobrem stanju; v okolici sv. Frančiška. Kličite po 4. uri 361-5270. (9)

Naprodaj
Enodružinska 6-sobna hiša, 3 spalnice, garaža za 2 kare, Miller Ave., blizu sv. Kristine. Kličite 731-8623. (10)

Mizarstvo
Popravila hiš — prenovitev stanovanj in vsakovrstno barvanje. Proračun brezplačen. Vsa dela zavarovana.
DOMINIK JANEZ
15625 School Ave.
Podnevi 541-7988 zv, po 6. uri 541-1553.

GOSTILNA NAPRODAJ
Zelo dobro vpeljana slovenska gostilna z D-2 licenco naprodaj po zelo ugodni ceni. Idealno mesto za slovenski par. Prodaja piva, vina ter hrane. Tel: 361-9373. (10,11,13 jan)

V najem
3 lepe sobe oddamo spodaj na 1256 E. 61 St. Vpraša se na 1258 E. 61 St., na strani.
—(11,13 jan)

V najem
Eno 4-sobno stanovanje spodaj in eno 5-sobno stanovanje zgoraj, na novo dekorirano, v Collinwoodu. Kličite 451-7909. (11)

Hiša naprodaj
Enodružinska 6-sobna hiša je naprodaj na Bonna Ave. V dobrem stanju. Cenjena za hitro prodajo. Za pojasnila kličite EN 1-6426. (9,11,13 jan)

V najem
Oddamo 4 sobe in kopalnico, spodaj, lepo dvorišče, na E. 71 St., blizu St. Clair Ave. Kličite 431-8084 po 5. uri. (4,6,9,11,13 jan.)

Odprto v nedeljo 15. januarja
Od 2.30 do 5.30, na 18614 Kildeer Ave. pri velecesti. Zidani bungalov, 4 spalnice, trojna garaža, 21x12 dnevna soba, 2 spalnice in pološčena kopalnica spodaj, 2 spalnice in pol kopalnice zgoraj, prha in stranišče v kleti, rekreacijska soba s kaminom na drva, kuhinja v kleti, da prihranite korake, ko imate goste. $26.900. Kličite:
FLORENCE ROME REALTY
486-2747
(11,13 jan)

MALI OGLASI

Nizek davek
Naprodaj je enodružinska hiša na 1223 E. 173 St. pri Grovewood, 3 spalnice, brezova kuhinja, ena spalnica in kopalnica spodaj, dve spalnici in kopalnica zgoraj. Prazna. Vselite se. $18.900. Sedanji lastnik plača Vašo selitev v daljavi 20 milj. Kličite:
FLORENCE ROME REALTY
486-2747
(11,13 jan)

Ženske dobijo delo

Zdravnik išče gospodinjo
Zakonca, zdravnik in zdravnica, iščeta zanesljivo gospodinjo, za 5 in pol dni na teden. Dva otroka, 2½ in 14 mesecev. Mora stanovati v hiši. Privatna soba in kopalnica. Kličite 481-6944, po 6.30 zvečer. (11)

ČISTILKA
Iščemo čistilko za urade v novem poslopju.
H. L. VOKES CO.
35555 Curtis Blvd. Eastlake
Tel. 946-3000
(9)

Moški dobijo delo

LOŠČILCI
Izkušeni na bakrenih vodovodnih delih.
AMERICAN BRASS MFG CO.
5000 Superior Ave.
Phone: 431-6565
(12)

MACHINISTS
THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.
5784 E. 78 St. 341-1700
A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.
MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components
KELLER - HYDROTEL
Contouring and profiling Machines
HORIZONTAL BORING MILLS
TURRET LATHES
GAP TURRET LATHES
ENGINE LATHES
MILLING MACHINES
RADIAL DRILLS
NUMERICAL CONTROLLED MACHINES
DOBRA PLAČA OD URE IN DRUGE UGODNOSTI
Predstavite se osebno od 3.15 dop. do 5. pop. ali kličite 341-1706 za čas sestanka
An Equal Opportunity Employer
(8)

Vladislav Stanislav Reymont

PRAVICA

Povest

Prevel France Bevk

"Ali pri nas ni dela, kaj! Gredo samo radi tega, ker so pijančine in potepahi, v lahkoživje gredo in v pogubo."

"Če bi vi, Tone, znali s cepcem tako močno biti ko z jezikom, bi vas pri priči najel za mlatiča in dobro plačal."

"Če bi kaj imel mlatiti! Vjo, rjavec, vjo!" je zavpil starec, poknil z bičem, prijel za ročice orala, se pripognil in oral dalje.

"Hej, imajo delo, a kje? Morda pri kmetih? Vsak kmet bi lahko dvakrat več podelal kakor podela, če bi le kaj imel, in ne potrebuje dninarjev. Morda v graščini? Tam tudi delajo, kaj naj sicer ubožci počnejo! Kopljejo krompir in še dobro, če dobijo plačo o božiču ali na spomlad. Ali naj grejo v tovarne, na lastno pogubo! Našemu človeku je treba zemlje, te mu dajo v Braziliji, zato gre tja... Saj žive tudi drugi ljudje tam, zakaj bi naši ljudje ne mogli živeti! A če se že mora iti na delo, je bolje, če gredo k Nemcem kot k svojim ljudem! Ti plačajo dobro, dajo vsakemu svojo čast in poleg tega vidi človek nekaj sveta."

"Res je, res je!" so potrdili ostali skoraj soglasno.

"In vsakdo se z denarjem vrne iz Prusije."

"In napravljen ko kak graščak."

"To je vse skupaj kazen božja, nič drugega!" je mrmrala starka.

Taki in podobni razgovori so se pletli dan za dnem po njivah, kočah, cestah, kjerkoli so se ljudje sešli; skoraj vsak dan se je pojavil v kateri izmed vasi Heršlik in se natiho zgovoril, da je pod plaščem gozdne teme vodil ljudi čez mejo na delo v Prusijo, nekateri izmed njih so šli celo v Brazilijo. Uspeh njegovega dela je bil, da je vsakih par tednov odšlo po več skupin izseljencev. Šli so mladi in stari, šle so ženske in nedorasli, s culami na plečih in težkimi koraki, spremljani od joka svojcev in njihovih tisočerih voščil. Niso pomagale župnikove pridige, ne odsvetovanja graščakov, ne pažnja policije, ljudstvo se je dvignilo, zaslepljeno od obljub lepše usode, razbičano od radovedja po novih deželah, pustilo je vse in šlo.

To se je godilo že nekaj tednov, da je ves Pžilek neprestano živel v omotici vesti o izseljevanju, v posebnem tajinstvenem duševnem razpoloženju pod vtisom novic o izseljencih, o novih krajih, o bodoči usodi.

Vse je bilo tako zatopljeno v ta vprašanja, da so se malo zmenili za Jaška Vinčijorka, ki se je po ozdravljenju prenehal skrivati in se je prikazal zdaj tu zdaj tam na raznih mestih.

Nekoč so ga videli drvarji v gozdu, drugič pastirji na pašniku, zdaj graščinski ljudje v parku, bil je v krčmi, šel je o belem dnevu skozi vas, gledal ljudem uporno v oči, pozdravljal je, bilo je videti, da se nikogar ne boji. To ga je dvignilo v očeh ljudi.

"Naj hodi mirno okrog, dokler more! Kaj bi to! Saj ni nikogar ubil, okradel, saj ni požigalec! Če je zadel z vilami oskrbnikova rebra, kaj je to? Čemu mu je ta vlekel dekle v skedenj."

"Plačal bo oskrbniku za sebe in za vse druge, tudi mene je dobil nekoč v gozdu s sekiro in me takoj gnal pred sodnijo. Petnajst rubljev sem moral plačati! In kaj sem bil storil? Smrekico sem bil usekal, tako debelo ko moja roka! Da bi, mrha, ti Bog na tvojo zadnjo uro ne pomagal!"

"Saj nisem Judež, čemu bi ga izdal."

"To je enkrat ena, a nato bi ti tudi on ne odpustil, kaj?"

"Bržkone, da bi mi ne odpustil tako lahko, marsikaj mu gleda iz oči."

"Dve leti je že sedel v temnici, zna marsikaj!"

"Seveda, treba je biti previden z njim kakor z jajcem..."

Tako so govorili ljudje o njem, a on, kakor bi vedel, da se ga nihče ne upa izdati, se je prikazoval čim pogosteje; nekega dne je sredi ceste srečal župana.

Volčji županov obraz se je spačil, ko bi ga hotel ugrizniti, planil je k Jašku.

"Ne dotakni se me, pasja mrha, sicer ti potrgam kremplje!" je zarenčal Jašek.

"Tat! Primite ga! Ljudje, prinesite vrvi! Ujemite ga!" je kričal razljučen, toda nihče mu ni hitel na pomoč, vsi so se poskrili za koče.

"Župan, pojdite lepo po svoji poti in pustite me v miru!" je prosil mladenič.

"V pisarno, v zapor, ti tat!" se je vrgel na njega.

Jašku je zmanjkalo potrpežljivosti, udaril ga je po glavi enkrat, dvakrat, vrgel ga je na zemljo, poteptal z nogami po njem in odšel.

Župana so odnesli domov, zdraviti se je moral nekaj dni.

"Ali je vas, gospod župan, gosak potolkel ali kaj?" so se kmetje norčevali iz njega.

"Mrhe! Nobenega spoštovanja nimate pred uradno osebo!"

"Hej! Tako je zbil župana kakor navaden glinasti lonec! Nobena ženska bi s trepavnikom tega ne bila bolje storila..."

Župan ni rekel ničesar, divjal je od srda in sramote in letel na občinski urad, kjer se je dolgo posvetoval z oskrbnikom.

Naslednjo nedeljo se je pred cerkvijo oglasil boben, nato so razglasili:

"Kdor ujame Jaška Vinčijorka in ga pritira na občinski urad, dobi petdeset rubljev nagrade."

"Lep denar, samo če bi ga v resnici dali!" so govorili pred cerkvijo.

"Tak ubijalec! Do zadnjega groša bodo plačali!" je potrdil župan.

Par dni je vršalo o tem v vasi v vseh kočah, nihče ni mislil izdati Jaška, toda petdeset rubljev... to je na vse zadnje lep denar. Ta ali oni lakomnež je natiho izračunal, kaj bi bilo mogoče kupiti za ta denar... in se je ozrl poželjivo.

Župan ni držal križem rok, prevzela ga je taka zagrizenost, da je vse dni pil in vse noči ko volk zasledoval Jaška. Kmete je podpihoval s tolikim uspehom, da so čez nekaj dni že govorili po kočah:

"Če toliko denarja dajo za njega, mora že biti res, da je ubijalec!"

"Graščaku iz Voli je baje ukradel štiri konje."

"Če bi bilo samo to... V Kozjelkah mu niso hoteli dati prenočišča, zato jim je iz zlobe požgal skednje... pol vasi je radi tega zgorelo..."

"Res je! Moj mili Bog, res je!

Pogorelci so prišli v pisarno in povedali, da jim je nekdo zažgal."

"Jezus! Tak ubijalec, tak požigalec!"

V vsem tem ni bilo seveda niti zrnca resnice, bila je samo županova zloba. A zgodilo se je v tem času, da je bilo nekaj skupin izseljencev na meji prijetih, vrnjenih domov in deloma tudi kaznovanih; župan je glasno kričal, da je treba to pripisati Jašku na rovaš.

Tako se mu je posrečilo, da je nahujskal vas proti njemu.

To je najprej čutila Vinčijorkova, zakaj ljudje so se je ogibali, kakor bi bila okužena; kjer se je prikazala na vasi, je slišala za seboj glasove:

"Tatinska mati!"

"Ljudje so kakor svinje, kar jim vržeš, to žro," je mislila grenko, zakaj nezasluženo zasramovanje jo je bolelo. Toda pozabila je kmalu na to, ker je bila zaposlena s pripravljanjem na odhod.

Posestvo je bila prodala graščaku, razprodala je počasi tudi orodje in čakali so samo še na Heršlika, ki jih je imel prepeljati v Prusijo.

"Da bi le že to bilo," je mislila polna plašne nestrpljivosti, zakaj znano ji je bilo, kaj župan govori po vasi, kako grozi in nazadnje, dasi je bilo njeno srce veselo, ko je videla svojega edinca zdravega, močnega ko žrebec, se je vendar bala radi njegovega poguma in njegove nestrpljivo narave.

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev.

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti.

"Zato vsak dan preglejva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovec, ki oglašuje v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem kupujva."

NOVA POMLADNA MODA — Ena od njujorških modnih hiš je nedavno pokazala med novimi pomladnimi kroji tudi takle 'Mountie' rdeč plašč. Dekle izgleda, kot bi bila v vojaški uniformi.

ČAS SAJENJA — Ko mi na severu zmrzujemo in se jezimo zaradi ledu in snega, pripravljajo v Floridi zemljo za sajenje in sejanje, kot kaže slika.

Delniška seja

v nedeljo, dne 22. januarja 1967

ob 1:30 popoldne se vrši

REDNA DELNIŠKA SEJA

Slovenskega doma na 15810 Holmes Ave.

To obvestilo je smatrati uradno vsem društvom in posameznikom.

FRANK KONCILJA, tajnik

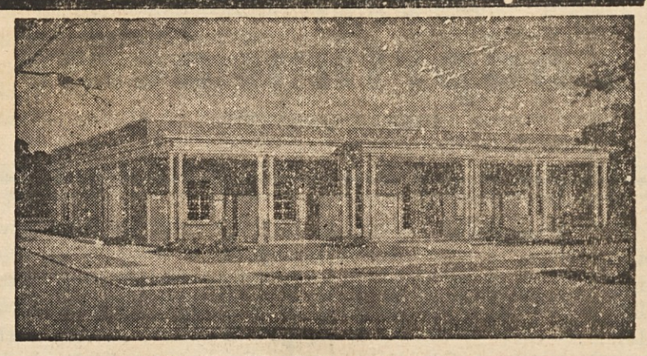

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd. KEnmore 1-6300 — 1053 East 62nd Street HEnderson 1-2088

Grdina trgovina s pohištvom — 15301 Waterloo Road KEnmore 1-1235

GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers

ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA VAM TISKA KRASNA POROČNA VABILA PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue — HEnderson 1-0628

PRI KUPOVANJU JAJC V ITALIJI — Sophia Loren, znana filmska igralka, kupuje v filmu "Srečna vedno potem" jajca v Caserti v Italiji.

HUDO MU JE ZA LASMI? — Vietnamček se hudo kremži, ko mu frizer v Saigonu striže lase.